

Bryssel, 14. maaliskuuta 2025
(OR. en)

6934/25

ENV 140
CLIMA 64
COMPET 141
IND 69
FIN 287
ENER 67

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	6515/25
Asia:	Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman ympäristöulottuvuus – Keskustelu

1. Puheenjohtajavaltio on laatinut liitteessä olevan, edellä mainittua aiheita käsittelevän muistion ja kysymyksiä ministereille 27. maaliskuuta 2025 pidettävässä ympäristöneuvostossa käytävän keskustelun tueksi.
2. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille puheenjohtajavaltion muistio ja kysymykset ja toimittamaan ne neuvostolle keskustelua varten.

Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman ympäristöulottuvuus**– Keskustelu –****Johdanto**

Eurooppa-neuvosto kehotti huhtikuussa 2024¹ antamissaan päätelmissä luomaan uuden Euroopan kilpailukykyohjelman. Tämä kehoitus toistettiin Budapestin julistuksessa uudesta Euroopan kilpailukykyohjelmasta, jonka EU:n johtajat hyväksyivät marraskuussa 2024. Poliittisten suuntaviivojen 2024–2029 mukaisesti ja Enrico Lettan ja Mario Draghin raporttien havaintojen pohjalta Euroopan komissio julkaisi 29. tammikuuta 2025 tiedonantonsa ”EU:n kilpailukykykompassi”². Tiedonannossa hahmotellaan useita aloitteita, joiden tarkoituksena on kuroa umpeen innovaatiokuilua, laatia vähähiilistämiseen ja kilpailukykyyn tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma, vähentää liiallista riippuvuutta sekä lisätä energiaomavaraisuutta ja taloudellista turvallisuutta.

Komission 26. helmikuuta 2025 julkaisema tiedonanto ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”³ on yksi kilpailukykykompassissa esitetyistä lippulaivahankkeista. Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman tavoitteena on tehdä EU:sta kilpailukykyinen ja houkutteleva teollisen tuotannon keskus edistämällä puhdasta teknologiaa ja kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja.

Kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen suunnitelma

Nykyisessä kasvavien geopoliittisten jännitteiden, hitaan talouskasvun ja teknologisen kilpailun sävyttämässä maailmantilanteessa EU:n on kiireesti esitettävä teollisuudelleen vankka liiketoimintamalli, jolla vähähiilisyyteen tehtävistä investoinneista tehdään kannattavia, ja vastattava puhtaan teknologian alan ja energiavaltaisen teollisuuden haasteisiin. EU:n tavoitteena on olla ilmastoneutraali talous vuoteen 2050 mennessä. Samalla on luotava teollisuudenaloille ennakoitava kehys, jolla varmistetaan niiden kilpailukyky ja vahvistetaan talouden häiriönsietokykyä.

¹ EUCO 12/24.

² 5785/25.

³ 6515/25.

Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa hahmotellaan toimia, joilla vähähiilistämistä tehdään Euroopan teollisuuden kasvun vauhdittajana ja varmistamalla sen johdonmukainen sisällyttäminen teollisuus-, kilpailu-, talous- ja kauppapolitiikkaan. Liiketoiminnan kannattavuuden edistämiseksi on määritetty kuusi tekijää, jotka liittyvät kohtuuhintaiseen energiaan, edelläkävijämarkkinoihin, rahoitukseen, kiertotalouteen ja materiaalien saatavuuteen, globaaleihin markkinoihin sekä kansainvälisiin kumppanuuksiin ja osaamiseen.

Kohtuuhintaisen energian saatavuuden osalta ja kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman⁴ pohjalta puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa korostetaan muun muassa uusiutuvan energian käyttöönoton merkitystä, sähkönhankintasopimusten ja hinnanerosopimusten edistämistä sekä jatkuvaa lupamenettelyihin keskittymistä, myös teollisuudessa.

Vahvojen edelläkävijämarkkinoiden luominen eurooppalaisille puhtaille teknologioille ja vähähiilisille tuotteille edellyttää konkreettisia toimenpiteitä sekä kysyntä- että tarjontapuolella. Teollinen hiilenhallinta voi auttaa irrottamaan tuotantoprosessit hiilestä Euroopan talouden kannalta tärkeillä teollisuudenaloilla ja täydentää muita hiilestä irtautumista edistäviä toimia. EU on jo ottanut käyttöön useita hiilidioksidin talteenottoa tukevia toimintapolitiikkoja, mukaan lukien päästökauppadirektiivin⁵ ja CCS-direktiivin⁶ mukaiset toimintalinjat. Lisäksi nettonollateollisuutta koskevassa säädöksessä⁷ asetetaan hiilidioksidin talteenotto- ja varastointihankkeiden nopeuttamiseksi EU:n tasolla tavoitteeksi 50 miljoonan tonnin vuotuinen hiilidioksidin varastointikapasiteetti vuoteen 2030 mennessä. Myös hiilenpoistojen sertifiointikehystä koskevan asetuksen⁸ odotetaan kannustavan investointeihin innovatiivisiin hiilenpoistoteknologioihin, sillä siinä vahvistetaan EU:n laatuksiteerit ja seuranta- ja raportointiprosessit. EU:n on kuitenkin tehostettava merkittävästi toimiaan teollisten hiilenpoistoteknologioiden koko potentiaalin hyödyntämiseksi.

⁴ 6601/25.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1735, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehystä ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1735, 28.6.2024).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/3012, annettu 27 päivänä marraskuuta 2024, pysyvää hiilenpoistoa, hiiliviljelyä ja hiilen varastointia tuotteisiin koskevasta unionin sertifiointikehysten perustamisesta (EUVL L, 2024/3012, 6.12.2024).

Teollisen hiilenhallintastrategian⁹ täytäntöönpanon odotetaan helpottavan **talteenotetun hiilen ja pysyvien hiilenpoistojen markkinoiden** kehittämistä ja tukevan talteenotetun hiilen käyttöä laajemmassa tuotevalikoimassa. Tulevassa teollisuuden vähähiilistämistä vauhdittavassa säädöksessä ehdotetaan aluksi teräkseen sovellettavaa teollisuustuotteiden hiili-intensiivisyyttä koskevaa vapaaehtoista merkintää. Yhdessä julkisiin hankintoihin sovellettavan säännösten tarkistamisen kanssa siinä ehdotetaan erityisiä kriteerejä, joilla pyritään lisäämään vähähiilisten tuotteiden kysyntää markkinoilla eurooppalaisuutta suosien. Komissio aloittaa myös työskentelyn **hiilikirjanpito menetelmien** yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi, jotta voidaan tukea puhtaisten tuotteiden kehittämistä.

Puhdas siirtymä edellyttää **merkittäviä investointeja**, ja julkisista lähteistä saatavan rahoituksen lisäksi on ratkaisevan tärkeää saada liikkeelle yksityistä pääomaa. Komissio ehdottaa, että perustetaan teollisuuden vähähiilistämiskassa, jonka tavoitteena on saada liikkeelle 100 miljardia euroa hyödyntäen innovaatorahaston nykyisistä resursseista saatavaa rahoitusta ja päästökauppajärjestelmän osista saatavia lisätuloja sekä InvestEU-ohjelmaa ja jäsenvaltioiden vapaaehtoisesti tarjoamia varoja. Siinä sovelletaan kilpailuun perustuvaa valintaa, myös käyttämällä hiilen hinnanerosopimuksia, ja samalla varmistetaan tuen oikeudenmukainen jakautuminen jäsenvaltioiden kesken.

Tehokas hiilirajamekanismi (CBAM) on ensiarvoisen tärkeässä asemassa **EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvien EU:n teollisuudenalojen suojelemisessa** epäreilulta kilpailulta ja **globaalisti tasapuolisten toimintaedellytysten** varmistamisessa samalla kun **kannustetaan maailmanlaajuiseen hiilen hinnoitteluun**. Hiilirajamekanismin yksinkertaistamista ja vahvistamista koskevan asetusehdotuksen¹⁰ antamisen jälkeen on määrä tehdä myöhemmin vuonna 2025 kattava hiilirajamekanismin toiminnan uudelleentarkastelu, jossa arvioidaan, olisiko sitä laajennettava kattamaan muita aloja ja jatkojalostustuotteita, ja käsitellään vientitavaroiden hiilivuotoa.

Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman tavoite eli vähähiilistäminen ja kilpailukyvyyn vahvistaminen edellyttää **sääntelyn ennustettavuutta teollisuudenalojen näkökulmasta**. Sen vuoksi EU:n on varmistettava, että ympäristöalan välineet, säännöt ja rahoitus suunnitellaan ja niitä tarkistetaan hyvin Euroopan teollisuudenalojen kannalta ennakoitavalla tavalla, jotta voidaan suojata investointeja ja luoda pohja liiketoiminnan suunnittelulle pitkällä aikavälillä.

⁹ 6306/24.

¹⁰ 6609/25.

Kiertotalous vähähiilistämisen ytimessä

Kiertotalouteen siirtyminen tuo ympäristöhyötyjä ja tukee hiilestä irtautumista, minkä lisäksi se voi myös **vähentää EU:n riippuvuutta** ulkopuolisista raaka-aineiden toimittajista ja lisätä keskeisten materiaalien kohtuuhintaisuutta ja saatavuutta. Kierrätys- ja uudelleenvalmistusala kasvaa Euroopassa nopeasti: arvioiden mukaan EU:n uudelleenvalmistusmarkkinoiden kiertopotentiaali kasvaa vuonna 2022 mitatusta 31 miljardista eurosta 100 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä, mikä luo 500 000 uutta työpaikkaa.

Äskettäin on otettu käyttöön laaja sääntelykehys, jolla edistetään kiertotaloutta ja helpotetaan resurssiksi katsottavan jätteen hyödyntämistä Euroopassa. Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevalla asetuksella¹¹ pyritään parantamaan EU:n markkinoille saatettujen tuotteiden kiertoa, energiatehokkuutta, kierrätettävyyttä ja kestävyyttä asettamalla ekosuunnitteluvaatimuksia, jotka voivat koskea lähes kaikkia fyysisiä tuotteita. Lisäksi viimeaikaisessa tuotekohtaisessa lainsäädännössä, mukaan lukien akku- ja paristoasetus¹² ja pakkauksista ja pakkausjätteestä annettu asetus¹³, on asetettu eri materiaaleille kierrätysmateriaalin pakollista osuutta koskevat tavoitteet varmistaen samalla, että EU:n markkinoille saatetut tuotteet ovat erittäin hyvin kierrätettäväksi soveltuvia. Kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös¹⁴ sisältää myös toimenpiteitä, joilla parannetaan runsaasti kriittisiä raaka-aineita sisältävän jätteen keräystä ja kierrätystä. Tätä täydentää äskettäin tehty jätteensiirtoasetuksen¹⁵ tarkistus, jonka tavoitteena on helpottaa merkittävästi kierrätettäväksi tarkoitettun jätteen kuljetusta EU:ssa ja samalla rajoittaa jätteen vientiä OECD-maiden ulkopuolelle, jotta voidaan estää arvokkaiden uusiomateriaalien hävikki.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1781, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1542, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2023, akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/40, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, pakkauksista ja pakkausjätteestä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta sekä direktiivin 94/62/EY kumoamisesta.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1157, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, jätteiden siirroista sekä asetusten (EU) N:o 1257/2013 ja (EU) 2020/1056 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 kumoamisesta.

Kiertotalouteen siirtymistä haittaavat kuitenkin edelleen **kiertotalouteen perustuvien tuotteiden ja materiaalien markkinoiden pullonkaulat**. Sen vuoksi on tarpeen piristää markkinoita lisäämällä sekä laadukkaiden kierrätysmateriaalien tarjontaa että uusioraaka-aineiden kysyntää. Komissio ehdottaa puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa, että tähän tarpeeseen vastattaisiin yhdistelmällä lainsäädäntötoimenpiteitä (kiertotaloussäädöksen hyväksyminen) ja muita aloitteita, kuten kriittisten raaka-aineiden EU-keskuksen ja alueidenvälisten kiertotalouskeskusten perustaminen.

Kysymyksiä ministereille:

- Voidaanko puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa ehdotetuilla toimilla mielestänne tukea riittävästi EU:n teollisuutta, jotta se voi pysyä kilpailukykyisenä ja toteuttaa nettonollasiirtymän? Tarvitaanko mielestänne jotain lisätoimia?
- Miten innovaatorahasto ja suunniteltu teollisuuden vähähiilistämispankki edistävät näitä tavoitteita?
- Mitä haasteita ja esteitä näette vielä tiellä kohti Euroopan kiertotaloutta? Onko lainsäädännössä puutteita, jotka olisi korjattava uudelleenkäytön, uudelleenvalmistuksen ja kierrätyksen lisäämiseksi ja vilkkaiden markkinoiden luomiseksi uusiotuotteille ja -materiaaleille?
